

Sygn. akt III CSK 262/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku Z. Z. córki S., A. G., M. K., A. Z., K. Z., M. Z. i M. Z.1
przy uczestnictwie Z. Z. córki J., A. S., P. K., D. B., Z. D., J. K., J. K.1, Z. K., S. M.,
M. P., K. S. i S. Z.

o uwłaszczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni Z. Z. córki S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 listopada 2014 r., sygn. akt II Ca 178/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni Z. Z. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 27 listopada 2014 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z dnia 6 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy wskazanym postanowieniem zakończył postępowanie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250 ze zm.), wcześniej rozstrzygnięte już w znacznym zakresie dwoma postanowieniami częściowymi. Przedmiotem orzeczenia końcowego było nabycie siedliska (działka nr [...]), fragmentu przyległej działki nr [...] oraz łąki (działka nr [...]). Sąd Rejonowy stwierdził, że wnioskodawczyni oraz jej mąż S. Z. nabyli z mocy prawa z dniem 4 listopada 1971 r. działki nr [...], [...] i [...], natomiast uczestniczka Z. Z. c. A. z mężem – działki nr [...] i [...]. Podstawą rozstrzygnięcia było ustalenie, że w taki sposób bracia Z. z żonami korzystali z nieruchomości w dniu 4 listopada 1971 r. w wyniku nieformalnych uzgodnień co do działu spadku po ojcu i bieżących ustaleń między braćmi, którzy w owym czasie zgodnie a nawet po części wspólnie prowadzili sąsiadujące ze sobą gospodarstwa rolne.

Sąd Okręgowy zaakceptował i podzielił ustalenia faktyczne, uzupełnił ocenę prawną stwierdzeniem, że między braćmi doszło do nieformalnych umów darowizny części gruntów pod zabudowania mieszkalne i gospodarcze i ostatecznie uznał orzeczenie Sądu Rejonowego za odpowiadające prawu i uwzględniające także zalecenia Sądu Okręgowego zawarte w wyroku z dnia 21 maja 1999 r., uchylającym pierwotne postanowienie Sądu Rejonowego (z 29 lipca 1998 r.).

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. wnioskodawczyni zarzuciła uchybienie przepisom postępowania - art. 328 § 2 k.p.c. i art. 386 § 6 k.p.c. oraz niewłaściwe zastosowanie art. 1 ust. 1 ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, wnosząc o uchylenie postanowień Sądu obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia jej skargi wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością wniesionej skargi, która przejawiała się, jej zdaniem, w wadze i randze podniesionych zarzutów. Zdaniem wnioskodawczyny *prima facie* widać, że Sąd Rejonowy nie poczynił ustaleń i nie przeprowadził rozważań, zaleconych w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie, uchylającego pierwsze postanowienie wydane w sprawie, a przyczyniło się do tego rozdrobnienie przedmiotu rozstrzygnięcia w szeregu orzeczeń częściowych, powodujące utratę całościowej perspektywy na posiadanie gospodarstwa przez wnioskodawczynię i jej męża. Według skarżącej przyjęty sposób procedowania w sprawie oczywiście uzasadnia wniosek, że Sąd Okręgowy nie ustalił zakresu samoistnego posiadania gospodarstwa rolnego wnioskodawczyny jako całości, a skupił się tylko na działkach rolnych wchodzących w jego skład, co stanowi oczywistą obrazę art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych w tym konkretnym postępowaniu.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność swojej skargi, przejawiającą się kwalifikowanym charakterem

naruszenia przepisów prawa, prowadzącym do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Niniejsza skarga nie spełnia tych warunków. Argumenty, którymi wnioskodawczyni wsparła twierdzenie, że skarga jest jednoznacznie słuszna w luźny sposób nawiązują do zarzutów powołanych w podstawach skargi, te bowiem odnoszą się głównie do niedostatków postępowania dowodowego i ustaleń faktycznych, których skutkiem były, według skarżącej nieprawidłowe wnioski prawne. Tymczasem oczywistość skargi musi odnosić się do przedmiotu, który w wyniku ewentualnego przyjęcia skargi do rozpoznania byłby objęty oceną Sądu Najwyższego, a więc tego, który wyznaczają granice zaskarżenia i granice podstaw (z urzędu Sąd Najwyższy bierze pod uwagę jedynie nieważność postępowania - art. 398¹² § 1 k.p.c.). Z zakresu badania wyłączona jest kontrola prawidłowości oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 k.p.c.). Uchybienia w zakresie sporządzenia uzasadnienia mogą stanowić skuteczną podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jedynie kiedy są kardynalne, zaś niewykonanie zaleceń sądu odwoławczego jako takie, w oderwaniu od skutków w zakresie wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, nie jest uchybieniem ważkim na etapie kasacyjnym, zalecenia te nie są bowiem wiążące dla Sądu Najwyższego. Przy tym lektura uzasadnienia Sądu Okręgowego i analiza przebiegu sprawy nie wskazuje na oczywiste naruszenia we wskazanym zakresie.

W związku z tym, że przywołana przez skarżącą podstawa przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi, a okoliczności i przedmiot sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.